

فرهنگ واژه‌ها و اصطلاحات راجی (گوش یهودیان همدان)

مؤلف: میژن آصف

ویراستار: لئا دانیالی

سرشناسه	: آصف، بیژن، ۱۳۳۰
عنوان و نام پدیدآور	: فرهنگ واژه‌ها و اصطلاحات راجی (گویش یهودیان همدان) / نویسنده بیژن آصف؛ ویراستار لئا دانیالی
مشخصات نشر	: تهران، آرون، ۱۴۰۳
مشخصات ظاهری	: ۸۴ ص.
شابک	: ۹ - ۲۱۹ - ۳۱۷ - ۶۲۲ - ۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا.
موضوع	: راجی - واژه‌نامه‌ها - فارسی
موضوع	: Raji dialect - Dictionaries - Persian language
موضوع	: چندزبانه - یهودیان همدان (گویش)
موضوع	: Polyglot - Judeo Persian Language - Hamedan
شناسه افزوده	: دانیالی، لئا، ۱۳۶۳، ویراستار
رده‌بندی کنگره	: PIR ۳۲۷۶
رده‌بندی دیویی	: ۹۰۴
شماره کتابخانه ملی	: ۹۶۴۰۰۰۰۰

فرهنگ واژه‌ها و اصطلاحات راجی

(گویش یهودیان همدان)

مؤلف: بیژن آصف

ویراستار: لئا دانیالی

ناشر: انتشارات آرون

چاپ اول: ۱۴۰۳

تیراژ: ۵۰ نسخه

۱۱۰۰۰۰ تومان

نشانی: میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان وحید نظری

نرسیده به خیابان منیری جاوید، پلاک ۱۰۵، واحد ۳ تلفن: ۵۱ - ۶۶۹۶۲۸۵۰

ایمیل: arvannashr@yahoo.com وبسایت: www.arvannashr.ir

۹ - ۲۱۹ - ۳۱۷ - ۶۲۲ - ۹۷۸

فهرست مطالب

زبان کلیمیان همدان.....	۱۰
اعضای صورت و بدن.....	۱۱
ضمایر شخصی.....	۱۱
خویشاوندان.....	۱۱
فصل‌ها.....	۱۲
سبزی‌ها.....	۱۳
صیفی‌جات.....	۱۴
میوه‌های درختی.....	۱۴
گل‌ها.....	۱۴
مسکن.....	۱۵
اثاثیه خانه.....	۱۵
وسایل آشپزخانه.....	۱۵
وسایل آبدارخانه.....	۱۶
خوردنی‌ها.....	۱۶
قصابی.....	۱۶
کفاشی.....	۱۷
ازدواج.....	۱۷
زایش.....	۱۷
لوازم التحریر.....	۱۷
صفت‌ها.....	۱۷
قیود.....	۱۸

۴ / فرهنگ واژه‌ها و اصطلاحات راجی (گویش یهودیان همدان)

- ۱۸..... فعل خوردن (خورتن) در زمان حال
- ۱۸..... زمان گذشته (ماضی)
- ۱۹..... فعل نقلی
- ۱۹..... زمان بعید
- ۱۹..... ماضی استمراری
- ۱۹..... حال استمراری
- ۸۱..... صرف افعال

سخن سردبیر مجموعه

گویش کلیمیان همدان (زبان فهلوی) را همراه با سایر گویش‌های کلیمیان ایران باید در چهارچوب مجموعه زبان‌های جیدی یا لاتورایی مورد توجه قرار داد. این گویش‌ها که با گویش محلی سایر کلیمیان تا حدودی متفاوت است، در برخی واژه‌ها و اصطلاحات، با گویش کلیمیان کرد مشترکاتی دارد. آشنایی با چند واژه مربوط به مکالمات روزمره و خانوادگی می‌تواند تغییرات تلفظی و یا مشابهت‌های واژگانی این زبان در مقایسه با زبان فارسی را نمایان سازد. گروه گویش‌های مرکزی یا راجی و یا گویش مادی، بیشتر گویش‌های یهودیان ایران را به‌ویژه در مناطق غربی چون ارومیه، همدان و کردستان شامل می‌شود. گویش‌های یهودیان دارای مشخصات خاص و مشترکی هستند، ضمن آنکه در همدان به زبان محلی کلیمیان همدان زبان راجی گفته می‌شود. همچنین گویش لوترائی با تفاوت‌های مختصر در بین همه یهودیان ایران تلفظی یکسان داشته است.

برخی محققین بر این باورند، زبان شکسته یا زبان لاتورایی (لوترائی) که اکثر یهودیان استرآباد در گذشته به آن آشنا بودند و احتمالاً زبان دوم آنان به‌شمار می‌رفته، فقط در مواقعی بین دو نفر تکلم می‌شده که دیگری (شخص غریبه) از آن چیزی نفهمد. بعدها این زبان غیر معمول

به زبان زرگری معروف شد، چون حرفه بیشتر یهودیان زرگری بوده و به این زبان سخن می‌گفتند، از این رو زبان زرگری منسوب به این حرفه شده است. ناگفته نماند زبان لاتورایی که بیشتر در بین کسبه یهودیان مرسوم بوده، با وجود آنکه از لغات آرامی و عبری بهره برده، هرگز جایگاهی در زبان عبری و توراتی نداشته است.

در اینجا وظیفه خود می‌دانم از سرکار خانم "لثا دانیالی" برای مدیریت در تنظیم و تصحیح و از آقای "مردخای امین شموئلیان" برای کارهای فنی این مجموعه که همکاری بی‌دریغشان را نثار نمودند، سپاسگزاری نمایم. همچنین از همکاری دوست عزیز جناب "بیژن آصف" که قبول زحمت نمودند و پیشنهاد بنده را برای جمع‌آوری این مجموعه، بی‌درنگ پذیرفتند، سپاسگزارم.

یوسف ستاره شناس

بهار ۱۳۹۹ خورشیدی